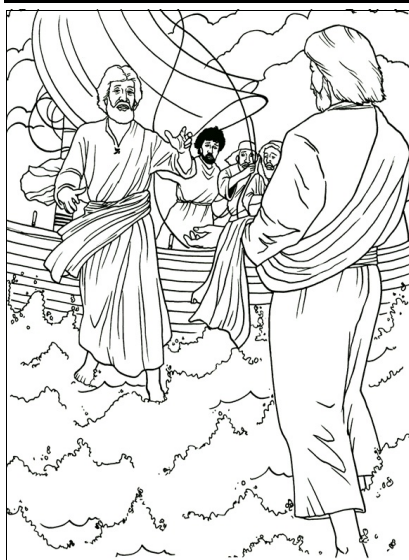

19de zondag door
het jaar

Petrus strekt zijn armen uit als in een paniekgebaar als hij, lopend over het water op weg naar Jezus die hij dacht te herkennen, opeens begint te zinken op het moment dat hij bang wordt. We lezen erover bij Matteüs, niet te filmen, alleen te geloven

wat het verhaal je wil vertellen. Want het is 'n leerstuk uit het geestelijk leven van mensen!

*Het oudtestamentisch decor vraagt enige beschouwing en gezoek. Elisa wordt geroepen tot het profetendom (wat geen kleinigheid was in die tijd); wat hij niet (met-
een) begrijpt, is de genade die elke roeping betekent; het gaat niet om een werkkring maar om de verbondenheid aan een ideaal, – 't lijkt eenzijdig gezien, maar vanuit het ideaal juist daarom net zinvol.*

Thema: “Leven zonder angst”

EERSTE LEZING uit het 1ste boek Koningen (19,9a.11-13a)

In die dagen kwam de profeet Elia bij de Horeb, de berg van God. Daar ging hij een grot binnen en overnachtte er. Maar de Heer zei tot hem: 'Ga naar buiten en treed aan voor de Heer op de berg.' Toen trok de Heer voorbij. Voor Hem uit ging een hevige storm, die bergen deed splijten en rotsen verbrijzelde. Maar de Heer was niet in de storm. Op de storm volgde een aardbeving. Maar ook in de aardbeving was de Heer niet. Op de aardbeving volgde vuur. Maar ook in het vuur was de Heer niet. Op het vuur volgde het suizen van een zachte bries. Zodra Elia dit hoorde, bedekte hij zijn gezicht met zijn mantel, ging naar buiten en bleef staan aan de ingang van de grot.

TWEDE LEZING uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Matteüs (14,22-33)

Na de broodvermenigvuldiging dwong Jezus zijn leerlingen in de boot te gaan en alvast naar de overkant te varen, terwijl Hij het volk naar huis zou zenden. Toen Hij het volk had weggezonden, ging Hij de berg op om in afzondering te bidden. De avond viel en Hij was daar alleen. De boot was reeds een heel eind uit de kust verwijderd en werd geteisterd door de golven, want ze hadden tegenwind. Tegen de morgen kwam Jezus te voet over

het meer naar hen toe. Maar toen de leerlingen Hem zo over het meer zagen gaan, raakten zij van streek omdat zij een spook meenden te zien en zij begonnen van angst te schreeuwen. Maar Jezus zei onmiddellijk tot hen: 'Weest gerust, Ik ben het. Vreest niet.' 'Heer, - antwoordde Petrus - als Gij het zijt, zeg mij dan dat ik over het water naar U toe moet komen.' Waarop Jezus sprak: 'Kom!' Petrus stapte uit de boot en liep over het water naar Jezus toe. Maar toen hij merkte hoe hevig de wind was, werd hij bang: hij begon te zinken en schreeuwde: 'Heer, red mij!' Terstond stak Jezus zijn hand uit en greep hem vast, terwijl Hij tot hem zei: 'Kleingelovige, waarom hebt ge getwijfeld?' Nadat zij in de boot gestapt waren, ging de wind liggen. De inzittenden wierpen zich voor Hem neer en zeiden: 'Waarlijk, Gij zijt de Zoon van God.'

OVERWEGING

Zeer jonge kinderen, dierbare mensen, pakken alles in hun handen en kijken je soms ondoorgrondelijk aan. Als je je afvraagt wat er in het hoofd van het kind omgaat, luidt het antwoord, dat het bezig is met het opslaan van ervaring, want het kind weet onbewust dat het kwetsbaar is en wil zich allereerst veilig voelen. Het moet de wereld leren kennen als een plek die lijkt op zijn thuis.

Dat doen niet alleen kinderen, want ook u en ik, – uiteraard wel heel anders dan kinderen, maar we besteden een groot deel van onze energie aan het op orde houden van ons bestaan omwille van zekerheid en veiligheid. Zodra er iets gebeurt waarop je de greep verliest kan je snel angstig worden als in een wereld die je niet kent.

Kinderen kennen dat verschijnsel en ze vluchten in de armen van hun ouders, omdat de ouders dan nog hun veiligheid uitmaken. Weet u wel: een kind dat 's avonds in paniek wakker wordt van een boze droom of van iets dat het aanziet voor een spook. Volwassenen geloven doorgaans niet in spoken, maar als er ergens iets gebeurt dat je niet herkent, niet plaatsen kunt, zou je kunnen zeggen: 'het spookt hier' en dan begrijpt iedereen wat je bedoelt.

De moraal van het verhaal, dierbare mensen, is dat zekerheid en veiligheid geen eigenschappen zijn van de wereld om je heen maar eigenschappen van jou zélf. Je voelt je veilig en zeker, omdat je het zélf bent die door de opbouw van je wereldbeeld die veiligheid eigenhandig schept. En als er dan iets gebeurt dat je niet kent of begrijpt, zoek je gedreven naar een verklaring om het voorval een plaats te geven.

Dierbare mensen, dat is enigszins een psychologie van het evangelieverhaal van vandaag. Van kind af aan heb je de ervaring opgedaan dat je op water niet lopen kunt. Die zekerheid is iets van ons wereldbeeld. En als Jezus' leerlingen dan iemand over het water zien lopen, gillen ze het uit van angst en noemen de verschijning een spook.

't Is allemaal heel gewoon, – u en ik zouden waarschijnlijk op eenzelfde manier hebben gereageerd. Tot zover is het verhaal herkenbaar. Maar pas op, want dan komt het: Jezus roept vanuit de verte: “Vreest niet, Ik ben het!” Het is dáár, dierbare mensen, dat de wegen tussen mensen uit-een kunnen gaan. Want de één zal alleen zijn eigen wereldbeeld aanvaarden en dus tegen zichzelf zeggen: “Wees niet bang, het is een zinsbegoocheling of een truc”, want als je dat zegt, heb je het een plaats gegeven en daarmee je angst het zwijgen opgelegd door een zelfbedachte verklaring. Dan ben je van alles af, dan is je wereldbeeld weer op orde.

Maar een ander zal openstaan voor de overtuiging dat er meer is dan alleen een zelf opgebouwde wereld. Zo iemand hoeft dan niet meteen aan God te denken maar houdt voor die gedachte wel de ruimte. De eerste doet dat niet; die heeft meteen een verklaring, omdat die niet kan leven met een vraag, niet met verwondering en al helemaal niet met angst.

Petrus denkt: het zou Jezus van Nazareth kunnen zijn; ik heb per slot van Hem nog wel sterker dingen gezien. Petrus is het prototype van de gelovige mens, want hoewel hij het voorval wantrouwt, het wil controleren, roept hij Jezus toe: “*Als jij het bent, zeg dan dat ik naar je toekom.*”

Dierbare mensen, kent u dat ook? Gods aanwezigheid controleren? “Heer God, als U bestaat, maak mijn kind dan beter, red mijn huwelijk, zorg dan voor werk, bevrijd me dan van mijn angsten.” Of: “Heer, als U het bent, zeg dan ik naar U toekom, leer me lopen over water ... Leer mij het water zo vertrouwen dat zelfs de zwaarste steen niet kan zinken,” ... weet u het nog, dat lied van Leonard Cohen “Suzanne”, dat Herman van Veen vertaalde met “... dat zelfs de zwaarste steen niet zinken kan ...”

Natuurlijk overkomt je een soort zinsbegoocheling als je niet in God gelooft. Je hebt immers geleerd dat je op water niet lopen kunt en dus daar niemand verwacht. Als je je wereld zo hebt ingericht, wordt een ziekte of een ongeluk iets dat in je wereld niet past en je noemt het een noodlot. Maar je kunt ook geloven in een God die iets met jou heeft. Dan wordt wat je overvalt niet meteen aanvaardbaar, maar er is wel een opening naar zingeving.

Dat overkwam Petrus ook. Op weg naar Jezus toe begon hij te twifelen en op hetzelfde moment verloor het wateroppervlak zijn draagvermogen.

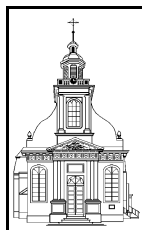
Hij gleed terug naar zijn eigen ervaring, dat namelijk water je niet dragen kan; zo had hij immers water leren kennen. Hij vreesde te verdrinken en riep angstig om hulp.

Dierbare mensen, als je je geloof verliest en er dreigt in je leven een ramp te gebeuren, een dodelijke ziekte of het verlies van een geliefde, dan zinkt de grond onder je voeten vandaan, dan heeft je leven geen fundament meer. Zo kun je het verhaal van vandaag lezen. Laat je niet verleiden tot de vraag hoe iemand over water kan lopen, want dan sluit je je op in je eigen ervaringswereld en sluit je daarmee tegelijk de deur die je toegang kan geven naar wat het verhaal eigenlijk vertellen wil. Het gaat niet om wat wij een wonder plegen te noemen; het gaat erom, dat de roepstem van Jezus van Nazareth de dragende grond onder je voeten is. “*Vreest niet, Ik ben het,*” zegt Hij. Als je iets vreselijks overkomt, mag je geloven dat God in de buurt is.

Wie dat niet gelooft, is niet minder dan een ander maar is wel aangewezen op zijn eigen wereldbeeld. En het is nog maar de vraag of dat zo aantrekkelijk is, want alles wat er niet in past, ga je dan zien als spoken, als rampen of een dof noodlot.

Dierbare mensen, ik ga sluiten met de stellingname dat het de kunst van je leven is te leren leven zonder angst. Daarmee word je niet geboren, maar je moet erin groeien. Dat kan langs verschillende wegen, maar uiteindelijk zal blijken dat de dragende grond van je leven je geloof is in een Góð die jou draagt, – niet je eigen wereldbeeld, niet in je eigen zekerheden. En als je dáártegen ja zegt, dan stap je rustig over boord, want hoewel je bij twijfels soms even een nat pak oploopt, ... verdrinken zul je niet, want je weet dat Hij in de buurt is.

(– Ruimte voor aantekeningen –)

Katholieke geloofsgemeenschap
St. Petrus' banden
Driebergen-Rijsenburg, 13 augustus 2017
© Frans E.M. Verhaar pr.